

▼ B**DIREKTIVA 96/71/EZ EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA****od 16. prosinca 1996.****o upućivanju radnika u okviru pružanja usluga***Članak 1.***▼ M1****Predmet i područje primjene**

-1. Ovom Direktivom osigurava se zaštita upućenih radnika tijekom njihova upućivanja u odnosu na slobodu pružanja usluga, utvrđivanjem obveznih odredaba u vezi s uvjetima rada te zaštitom zdravlja i sigurnosti radnika koje se moraju poštovati.

-1.a Ovom se Direktivom ni na koji način ne utječe na ostvarivanje temeljnih prava priznatih u državama članicama i na razini Unije, uključujući pravo ili slobodu na štrajk ili na poduzimanje drugih mjera obuhvaćenih posebnim sustavima odnosa između radnika i poslodavaca u državama članicama, u skladu s nacionalnim pravom i/ili praksom. Njome se ne utječe ni na pravo na pregovaranje, sklapanje i izvršavanje kolektivnih ugovora te na pravo na poduzimanje kolektivnih mjera u skladu s nacionalnim pravom i/ili praksom.

▼ B

1. Ova se Direktiva primjenjuje na poduzeća s poslovnim nastanom u državi članici koja, u okviru transnacionalnog pružanja usluga, upućuju radnike u skladu sa stavkom 3. na državno područje države članice.

2. Ova se Direktiva ne primjenjuje na posadu brodova trgovačke mornarice.

3. Ova se Direktiva primjenjuje u mjeri u kojoj poduzeća iz stavka 1. poduzimaju jednu od sljedećih transnacionalnih mjera:

(a) upućuju radnike, za svoj račun i pod svojim vodstvom, na državno područje države članice na temelju ugovora sklopljenog između poduzeća koje upućuje i primatelja usluge koji posluje u toj državi članici, pod uvjetom da postoji radni odnos između poduzeća koje vrši upućivanje i radnika za vrijeme upućivanja; ili

(b) upućuju radnike u pogon ili poduzeće koje pripada skupini poduzeća na državnom području države članice, pod uvjetom da postoji radni odnos između poduzeća koje vrši upućivanje i radnika za vrijeme upućivanja; ili

▼ M1

(c) ustupaju radnika, kao poduzeće za privremeno zapošljavanje ili poduzeće koje ustupa radnike, poduzeću korisniku koje ima poslovni nastan ili posluje na državnom području države članice, pod uvjetom da postoji radni odnos između poduzeća za privremeno zapošljavanje ili poduzeća koje radnika ustupa i radnika za vrijeme upućivanja.

▼ M1

Ako radnik kojeg je poduzeće za privremeno zapošljavanje ili poduzeće koje ustupa radnike ustupilo poduzeću korisniku, kako je navedeno u točki (c), treba obavljati rad u okviru transnacionalnog pružanja usluga u smislu točke (a), (b) ili (c) koje pruža poduzeće korisnik na državnom području države članice koja nije ona u kojoj radnik uobičajeno radi za poduzeće za privremeno zapošljavanje ili poduzeće koje ustupa radnike, ili za poduzeće korisnika, smatra se da je radnika na državno područje te države članice uputilo poduzeće za privremeno zapošljavanje ili poduzeće koje ustupa radnike s kojim je radnik u radnom odnosu. Smatra se da je poduzeće za privremeno zapošljavanje ili poduzeće koje ustupa radnike poduzeće iz stavka 1. te ono mora u potpunosti poštovati relevantne odredbe ove Direktive i Direktive 2014/67/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾.

Poduzeće korisnik izvješćuje poduzeće za privremeno zapošljavanje ili poduzeće koje ustupa radnike koje je ustupilo radnika pravodobno prije početka rada iz drugog podstavka.

▼ B

4. Poduzeća s poslovnim nastanom u državi nečlanici ne smiju imati povoljniji tretman od poduzeća s poslovnim nastanom u državi članici.

*Članak 2.***Definicija**

1. Za potrebe ove Direktive „upućeni radnik” znači radnik koji u ograničenom vremenskom razdoblju obavlja svoj posao na državnom području države članice koja nije država u kojoj uobičajeno radi.

2. Za potrebe ove Direktive definicija radnika je definicija koja se primjenjuje u pravu države članice na čije je državno područje radnik upućen.

*Članak 3.***Uvjeti zaposlenja****▼ M1**

1. Države članice osiguravaju da, neovisno o pravu koje se primjenjuje na radni odnos, poduzeća iz članka 1. stavka 1. radnicima upućenima na njihovo državno područje na temelju jednakog postupanja jamče uvjete zaposlenja kojima su obuhvaćena sljedeća pitanja koja su u državi članici u kojoj se rad obavlja utvrđena:

— zakonom i drugim propisima, i/ili

— kolektivnim ugovorima ili arbitražnim pravorijecima koji su proglašeni univerzalno primjenjivima ili se na drugi način primjenjuju u skladu sa stavkom 8.:

⁽¹⁾ Direktiva 2014/67/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o provedbi Direktive 96/71/EZ o upućivanju radnika u okviru pružanja usluga i izmjeni Uredbe (EU) br. 1024/2012 o administrativnoj suradnji putem Informatičkog sustava unutarnjeg tržišta („Uredba IMI”) (SL L 159, 28.5.2014., str. 11.).

▼ M1

- (a) maksimalno radno vrijeme i minimalno vrijeme odmora;
- (b) minimalni plaćeni godišnji odmor;
- (c) primici od rada, uvećani za prekovremeni rad; ova se točka ne primjenjuje na sustave dopunske strukovne starosne mirovine;
- (d) uvjeti ustupanja radnika, posebno preko poduzeća za privremeno zapošljavanje;
- (e) zaštita zdravlja, sigurnost i higijena na radu;
- (f) zaštitne mjere s obzirom na uvjete zaposlenja trudnica ili žena koje su nedavno rodile, djece i mladih;
- (g) jednako postupanje prema muškarcima i ženama i ostale odredbe u odnosu na nediskriminaciju;
- (h) uvjeti smještaja radnika ako ih poslodavac osigurava radnicima koji izbivaju iz svojeg uobičajenog mjesta rada;
- (i) dodaci ili nadoknade za pokrivanje troškova putovanja, hrane i smještaja za radnike koji izbivaju iz svojeg mjesta boravišta zbog profesionalnih razloga.

Točka i. primjenjuje se isključivo na troškove putovanja, hrane i smještaja koji su nastali za upućene radnike kada se od njih traži da putuju u svoje uobičajeno mjesto rada i iz njega u državi članici na čije su državno područje upućeni ili ako ih njihov poslodavac privremeno pošalje iz tog uobičajenog mjesta rada u drugo mjesto rada.

Za potrebe ove Direktive pojam primitaka od rada utvrđuje se nacionalnim pravom i/ili praksom države članice na čije je državno područje radnik upućen i znači svi sastavni elementi primitaka od rada koji su utvrđeni kao obvezni prema nacionalnom zakonu i drugim propisima, kolektivnim ugovorima ili arbitražnim pravorijecima koji su u toj državi članici proglašeni univerzalno primjenjivima ili se na drugi način primjenjuju u skladu sa stavkom 8.

Ne dovodeći u pitanje članak 5. Direktive 2014/67/EU, države članice objavljuju informacije o uvjetima zaposlenja, u skladu s nacionalnim pravom i/ili praksom, bez nepotrebne odgode i na transparentan način, na jedinstvenoj službenoj nacionalnoj internetskoj stranici iz tog članka, uključujući sastavne elemente primitaka od rada kako je navedeno u trećem podstavku ovog stavka i sve uvjete zaposlenja u skladu sa stavkom 1.a ovog članka.

Države članice osiguravaju da su informacije koje se nalaze na jedinstvenoj službenoj nacionalnoj internetskoj stranici točne i ažurirane. Komisija na svojoj internetskoj stranici objavljuje adrese jedinstvenih službenih nacionalnih internetskih stranica.

▼ M1

Ako, u suprotnosti s člankom 5. Direktive 2014/67/EU, na jedinstvenoj službenoj nacionalnoj internetskoj stranici nisu navedene informacije o primjenjivim uvjetima zaposlenja, ta okolnost uzima se u obzir, u skladu s nacionalnim pravom i/ili praksom, pri određivanju sankcija u slučaju kršenja nacionalnih odredaba donesenih u skladu s ovom Direktivom, u mjeri u kojoj je to potrebno da bi se osigurala njihova proporcionalnost.

1.a Ako stvarno trajanje upućivanja premašuje 12 mjeseci, države članice osiguravaju da, neovisno o pravu koje se primjenjuje na radni odnos, poduzeća iz članka 1. stavka 1. radnicima upućenima na njihovo državno područje na temelju jednakog postupanja jamče, povrh uvjeta zaposlenja iz stavka 1. ovog članka, sve primjenjive uvjete zaposlenja koji su u državi članici u kojoj se obavlja rad utvrđeni:

— zakonom i drugim propisima; i/ili

— kolektivnim ugovorima ili arbitražnim pravorijecima koji su proglašeni univerzalno primjenjivima ili se na drugi način primjenjuju u skladu sa stavkom 8.

Prvi podstavak ovog stavka ne primjenjuje se na sljedeća pitanja:

- (a) postupke, formalnosti i uvjete sklapanja i prestanka ugovora o radu, uključujući klauzule o zabrani tržišnog natjecanja;
- (b) sustave dopunske strukovne starosne mirovine.

Ako pružatelj usluga podnese obrazloženu obavijest, država članica u kojoj se pruža usluga produljuje razdoblje iz prvog podstavka na 18 mjeseci.

Ako poduzeće iz članka 1. stavka 1. upućenog radnika zamijeni drugim upućenim radnikom koji obavlja istu zadaću na istome mjestu, trajanje upućivanja za potrebe ovog stavka kumulativno je trajanje razdoblja upućivanja dotičnih pojedinačnih upućenih radnika.

Pojam „ista zadaća na istome mjestu”, naveden u četvrtom podstavku ovog stavka, određuje se uzimajući u obzir, među ostalim, prirodu usluge koju treba pružiti, posao koji treba obaviti i adresu (adrese) mjesta rada.

1.b Države članice osiguravaju da poduzeća iz članka 1. stavka 3. točke (c) upućenim radnicima jamče uvjete zaposlenja koji se primjenjuju u skladu s člankom 5. Direktive 2008/104/EZ Europskog parlamenta i Vijeća⁽¹⁾ na radnike zaposlene kod poduzeća za privremeno zapošljavanje koje ustupaju poduzeća za privremeno zapošljavanje s poslovnim nastanom u državi članici u kojoj se rad obavlja.

⁽¹⁾ Direktiva 2008/104/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 19. studenoga 2008. o radu preko poduzeća za privremeno zapošljavanje (SL L 327, 5.12.2008., str. 9.).

▼ M1

Poduzeće korisnik obavješćuje poduzeća iz članka 1. stavka 3. točke (c) o uvjetima zaposlenja koje primjenjuje u pogledu uvjeta rada i primitaka od rada u mjeri u kojoj je to obuhvaćeno prvim podstavkom ovog stavka.

▼ B

2. U slučaju početnog sastavljanja i/ili prve ugradnje robe, koji čine sastavni dio ugovora o isporuci robe i koji su nužni za stavljanje isporučene robe u uporabu te ih obavljaju stručni i/ili specijalizirani radnici poduzeća koje obavlja isporuku, stavak 1. prvi podstavak točke (b) i (c) ne primjenjuje se ako razdoblje upućivanja ne prelazi osam dana.

Ova se odredba ne primjenjuje na djelatnosti u području građevinskih radova nabrojane u Prilogu.

3. Države članice mogu, nakon savjetovanja sa socijalnim partnerima, u skladu s tradicijama i praksom svake države članice odlučiti da se ne primjenjuje stavak 1. prvi podstavak točka (c) u slučajevima iz članka 1. stavka 3. točaka (a) i (b), ako duljina upućivanja ne prelazi jedan mjesec.

4. Države članice mogu, u skladu s nacionalnim pravom i/ili praksom, predvidjeti odstupanje od stavka 1. prvog podstavka točke (c) u slučajevima navedenim u članku 1. stavku 3. točkama (a) i (b) te od odluke države članice u smislu stavka 3. ovog članka, pomoću kolektivnih ugovora u smislu stavka 8. ovog članka za jednu ili više djelatnosti ako duljina upućivanja ne prelazi jedan mjesec.

5. Države članice mogu predvidjeti odobravanje izuzeća od stavka 1. prvog podstavka točaka (b) i (c) u slučajevima navedenim u članku 1. stavku 3. točkama (a) i (b) na temelju činjenice da posao koji se obavlja nije znatan.

Države članice koje koriste mogućnost iz prvog podstavka određuju kriterije koje posao koji se obavlja mora ispunjavati kako bi se smatrao „neznatnim”.

6. Duljina trajanja upućivanja izračunava se na temelju referentnog razdoblja od jedne godine od početka upućivanja.

U svrhu ovih izračuna u obzir se uzimaju sva ranija razdoblja u kojima je taj posao obavljao upućeni radnik.

▼ M1

7. Stavci od 1. do 6. ne sprečavaju primjenu uvjeta zaposlenja koji su povoljniji za radnike.

Dodaci karakteristični za upućivanje smatraju se dijelom primitaka od rada, osim ako se plaćaju kao nadoknada za troškove koji su stvarno nastali zbog upućivanja, kao što su troškovi putovanja, hrane i smještaja. ► **C1** Poslodavac, ne dovodeći u pitanje stavak 1. prvi podstavak točku (i), upućenom radniku nadoknađuje takve troškove u skladu s nacionalnim pravom i/ili praksom primjenjivima na radni odnos. ◀

▼ M1

Ako uvjetima zaposlenja koji se primjenjuju na radni odnos nije utvrđeno da li se i, ako da, koji se elementi dodatka karakterističnog za upućivanje plaćaju kao nadoknada za troškove koji su stvarno nastali zbog upućivanja, ili su dio primitaka od rada, smatra se da je cjelokupan dodatak plaćen kao nadoknada za troškove.

▼ B

8. „Kolektivni ugovori ili arbitražni pravorijeci proglašeni univerzalno primjenjivima” znači kolektivni ugovori ili arbitražni pravorijeci kojih se moraju pridržavati sva poduzeća na zemljopisnom području i u predmetnoj struci ili industriji.

▼ M1

Ako ne postoji sustav proglašavanja kolektivnih ugovora ili arbitražnih pravorijeka univerzalno primjenjivima u smislu prvog podstavka, ili dodatno uz takav sustav, države članice mogu, ako tako odluče, uzeti kao osnovu:

— kolektivne ugovore ili arbitražne pravorijeke koji su općenito primjenjivi za sva slična poduzeća na zemljopisnom području i u dotičnoj struci ili industriji, i/ili

— kolektivne ugovore koje su sklopile najreprezentativnije organizacije poslodavaca i radnika na nacionalnoj razini i koji se primjenjuju na cijelom državnom području,

pod uvjetom da njihova primjena na poduzeća iz članka 1. stavka 1. osigurava jednako postupanje u pitanjima navedenima u stavku 1. prvom podstavku ovog članka i, ako je primjenjivo, u pogledu uvjeta zaposlenja koji se jamče upućenim radnicima u skladu sa stavkom 1.a ovog članka, između tih poduzeća i drugih poduzeća iz ovog podstavka koja su u sličnoj situaciji.

Smatra se da jednako postupanje u smislu ovog članka postoji ako nacionalna poduzeća u sličnoj situaciji podliježu:

— u predmetnom mjestu ili u dotičnom sektoru, istim obvezama kao i poduzeća iz članka 1. stavka 1. u pogledu pitanja navedenih u stavku 1. prvom podstavku ovog članka i, ako je primjenjivo, u pogledu uvjeta zaposlenja koji se jamče upućenim radnicima u skladu sa stavkom 1.a ovog članka, i

— ispunjavanju istih obveza s istim učincima.

9. Države članice mogu od poduzeća iz članka 1. stavka 1. zahtijevati da jamče radnicima iz članka 1. stavka 3. točke (c), povrh uvjeta zaposlenja iz stavka 1.b ovog članka, druge uvjete zaposlenja koji se primjenjuju na radnike zaposlene kod poduzeća za privremeno zapošljavanje u državi članici u kojoj se rad obavlja.

10. Ovom Direktivom ne sprečava se države članice da, u skladu s Ugovorima, na nacionalna poduzeća i poduzeća drugih država članica na temelju jednakog postupanja primjenjuju uvjete zaposlenja na pitanja koja nisu pitanja iz stavka 1. prvog podstavka u slučaju odredaba o javnom poretku.

▼ B*Članak 4.***Suradnja na informiranju**

1. Za potrebe provedbe ove Direktive države članice u skladu s nacionalnim pravom i/ili praksom imenuju jedan ili više ureda za kontakt ili jedno ili više nadležnih državnih tijela.

▼ M1

2. Države članice donose odredbe za suradnju između nadležnih tijela, uključujući tijela javne vlasti, koja su, u skladu s nacionalnim pravom, odgovorna za praćenje uvjeta zaposlenja iz članka 3., među ostalim na razini Unije. Takva se suradnja posebno sastoji od odgovaranja na obrazložene zahtjeve tih tijela za informacijama o transnacionalnom ustupanju radnika te od rješavanja očitih kršenja ili mogućih slučajeva nezakonitih djelatnosti, kao što su transnacionalni slučajevi neprijavljenog rada i lažno samozapošljavanje povezani s upućivanjem radnika. Ako nadležno tijelo u državi članici iz koje je radnik upućen nema informaciju koju traži nadležno tijelo države članice na čije je državno područje radnik upućen, ono nastoji pribaviti tu informaciju od drugih tijela u toj državi članici. U slučaju da pružanje takvih informacija državi članici na čije je državno područje radnik upućen stalno kasni, obavješćuje se Komisija, koja poduzima odgovarajuće mjere.

▼ B

Komisija i tijela javne vlasti iz prvog podstavka usko surađuju kako bi ispitali sve poteškoće koje se mogu javiti u primjeni članka 3. stavka 10.

Uzajamna administrativna pomoć pruža se besplatno.

3. Svaka država članica donosi odgovarajuće mjere kako bi podaci o uvjetima zapošljavanja iz članka 3. općenito bili dostupni.

4. Svaka država članica obavješćuje druge države članice i Komisiju o uredima za kontakt i/ili nadležnim tijelima iz stavka 1.

▼ M1*Članak 5.***Praćenje, kontrola i izvršavanje**

Država članica na čije je državno područje radnik upućen i država članica iz koje je radnik upućen odgovorne su za praćenje, kontrolu i izvršavanje obveza utvrđenih u ovoj Direktivi i Direktivi 2014/67/EU te poduzimaju odgovarajuće mjere u slučaju nepoštovanja ove Direktive.

Države članice utvrđuju pravila o sankcijama koje se primjenjuju na kršenja nacionalnih odredaba donesenih na temelju ove Direktive i poduzimaju sve potrebne mjere radi osiguranja njihove provedbe. Predviđene sankcije moraju biti učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće.

Države članice posebno osiguravaju da radnicima i/ili predstavnicima radnikâ budu na raspolaganju odgovarajući postupci za izvršavanje obveza na temelju ove Direktive.

▼ M1

Ako se nakon ukupne procjene koju je izvršila država članica u skladu s člankom 4. Direktive 2014/67/EU utvrdi da poduzeće nepravilno ili s ciljem prijevare stvara dojam da je situacija radnika obuhvaćena područjem primjene ove Direktive, ta država članica osigurava da radnik ostvaruje koristi od relevantnog prava i prakse.

Države članice osiguravaju da ovaj članak ne dovodi do toga da dotični radnik podliježe manje povoljnim uvjetima od onih koji se primjenjuju na upućene radnike.

▼ B*Članak 6.***Sudska nadležnost**

Kako bi se ostvarilo pravo na uvjete zaposlenja zajamčene u članku 3., mogu se pokrenuti sudski postupci u državi članici na čijem je državnom području radnik bio ili jest upućen, ne dovodeći u pitanje, prema potrebi, pravo na pokretanje sudskih postupaka u drugoj državi na temelju postojećih međunarodnih konvencija o sudskoj nadležnosti.

*Članak 7.***Provedba**

Države članice donose zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom najkasnije do 16. prosinca 1999. One o tome odmah obavješćuju Komisiju.

Kada države članice donose ove mjere, te mjere prilikom njihove službene objave sadržavaju uputu na ovu Direktivu ili se uz njih navodi takva uputa. Načine tog upućivanja određuju države članice.

*Članak 8.***Preispitivanje Komisije**

Najkasnije do 16. prosinca 2001. Komisija preispituje funkcioniranje ove Direktive s ciljem predlaganja Vijeću potrebnih izmjena.

Članak 9.

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

▼ B

PRILOG

▼ M1

Djelatnosti navedene u članku 3. stavku 2. uključuju sve građevinske poslove koji se odnose na izgradnju, popravljanje, održavanje, preinake ili rušenje zgrada, a posebno na sljedeće poslove:

▼ B

1. iskapanje
2. zemljane radove
3. stvarne poslove izgradnje
4. sastavljanje i rastavljanje prerađenih elemenata
5. namještanje ili opremanje
6. preinake
7. renoviranje
8. popravke
9. rastavljanje
10. rušenje
11. održavanje
12. održavanje, ličenje i čišćenje
13. poboljšanje.